

منشور کشور داری

فنون حکمرانی

سید یونس الیاسی

۱۳۹۷

انتشارات مهر توکل

سرشناسه	: ادیانی، یونس. ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: فنون حکمرانی / سیدیونس ادیانی.
مشخصات نشر	: تهران: مهر توکل، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۹۶ ص.
شابک	: 978-600-98556-1-2
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا.
یادداشت	: بالای عنوان: منشور کشورداری.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۸۷-۲۸۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.
یادداشت	: نمایه.
عنوان	: منشور کشورداری
موضوع	: کشورداری
موضوع	: State administration*
موضوع	: حاکمیت
موضوع	: Sovereignty
موضوع	: انسان‌شناسی سیاسی
موضوع	: Political anthropology
رده‌بندی کنگره	: JCL ۱۱۰۷ ف ۴۹۱
رده‌بندی دیویی	: ۲۰/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۱۱۵۲۵

انتشارات مهر توکل

سیدیونس ادیانی

فنون حکمرانی

تیراژ: ۲۲۰۰

صفحه‌آرایی: نسیم ثانوی

چاپخانه: تابش

چاپ: اول ۱۳۹۷

کلیه حقوق چاپ محفوظ و متعلق است به: انتشارات مهر توکل

اتوبان همت غرب شهرک شهید باقری خ بوستان نبش کوچه نهم بلوک ۲۷/۱

تلفن: ۰۹۳۸۴۵۴۶۲۳۸۱

پلاک ۶ واحد ۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۵۵۶-۱-۲

ISBN 978-600-98556-1-2



0

786009

955612

فهرست مطالب

۱۵	پیشگفتار
۳۱	مقدمه
۳۵	فصل اول - فن انسان سیاسی
۳۵	سرآغاز
۳۶	انسان سیاسی
۳۶	فن نفوس انسانی
۳۷	تدبیر نفوس
۳۹	فصل دوم - فن جامعه سیاسی
۳۹	سیاست جامعه سیاسی
۴۰	قانون جامعه سیاسی
۴۰	اصول جامعه سیاسی
۴۱	جامعه فرهنگی
۴۱	جامعه تنهایی
۴۲	فن سیاستی
۴۳	فصل سوم - فن عقل
۴۳	عقل سلیم
۴۳	کویر عقل سلیم

۴۴	 عقل سیاسی
۴۴	 خرد در سیاست
۴۵	 تجمع خرد در سیاست
۴۵	 خرد توسعه یافته
۴۶	 اصالت خرد سیاسی
۴۷	 خرد در سیاست فنی
۴۷	 دوا و عقل
۵۲	 وضعیت کنونی من را
۵۲	 روش استفاده بغرها
۵۳	 وزارت ذهن و مهر
۵۴	 مفهوم سیاست
۵۴	 سیاست چیست؟
۵۵	 سیاست اصیل
۵۶	 چرخش سیاست انسانی
۵۶	 اصل موضوعی سیاست
۵۷	 اندیشه سیاسی
۵۷	 تفکر سیاسی
۵۹	 قدرت سیاسی
۵۹	 شفافیت سیاست
۶۰	 سیاست تعیین کننده
۶۱	 سیاست دانایی و نادانی
۶۱	 سیاست حکمرانی
۶۲	 ثبات سیاسی
۶۲	 سیاست آینده
۶۳	 فصل چهارم - فن سیاستگذاری
۶۳	 اندیشه سیاستگذاری

۶۳	سیاستگذاری در حکمرانی
۶۷	فصل پنجم - فن سیاستمداری
۶۷	سیاستمدار امروز
۶۷	نیاز سیاستمدار
۶۸	سیاستمداران باسواد
۶۹	سیاستمدار دانا
۷۷	فصل ششم - فن شهرداری
۷۷	فن شهری
۷۷	شهردان
۸۰	حکمران شهری
۸۰	نظام شهروندی
۸۱	شهروشمند
۸۲	فن شهرداری
۸۳	فصل هفتم - فن انتخابات
۸۳	فرآیند انتخابات
۸۴	انتخابات فنی
۸۵	انتخابات کمیسیونی
۸۵	انتخاب قانونگذاران
۸۶	فن حکمرانی انتخابات
۸۶	قدرت انتخاب انسانی
۸۷	مشارکت فنی
۸۷	انتخاب عقلایی
۸۹	فصل هشتم - فن قانونگذاری
۸۹	قانونگذار
۸۹	مسئولیت قانونگذار
۹۰	دو پرسش قانونگذاری

۹۰	 قانونگذار اجتماعی
۹۱	 روند قانونگذاری
۹۱	 سه اصل قانونگذاری
۹۲	 اندیشه مجلس
۹۲	 ایده قانونگذاری
۹۳	 قانونگذار سیاستی
۹۳	 مجلس فن
۹۴	 فن قانونگذاری
۹۵	 هوش قانونگذاری
۹۷	 قانونگذاران آینده
۹۹	 فصل نهم - فن قانون
۹۹	 مفهوم قانون
۱۰۰	 ویژگی قانون
۱۰۱	 نقش قانون
۱۰۲	 موضوع قانون
۱۰۲	 انواع قانون
۱۰۳	 اصول قانونی
۱۰۴	 مقیاس قانون
۱۰۴	 اندیشه قانون
۱۰۵	 ایده قانون
۱۰۵	 تفکر قانون
۱۰۶	 قانون هوش مصنوعی
۱۰۷	 قانون ذهنی
۱۰۸	 مسئله دشوار قانونی
۱۰۸	 قانون کنونی
۱۰۹	 قانون عقلانی

۱۱۰	 منطق قانونی
۱۱۱	 منطق تفکر قانونی
۱۱۲	 ثبات قانونی
۱۱۳	 فن پژوهش قانونی
۱۱۳	 شکل‌گرایی قانون
۱۱۴	 قانون ملت
۱۱۴	 قانون اساسی
۱۱۵	 قانون سیاسی
۱۱۶	 قانون عر می
۱۱۶	 قانون اجتماع
۱۱۷	 قدرت قانونی
۱۱۷	 تفسیر قانون
۱۱۸	 فن قانونی
۱۱۸	 قانون عادلانه
۱۱۹	 اطاعت از قانون
۱۲۱	 فصل دهم - فن حاکمیت
۱۲۱	 معنای حاکمیت
۱۲۱	 حاکمیت قانون
۱۲۳	 ویژگی حاکمیت
۱۲۳	 حاکمیت قدرت
۱۲۴	 حدود حاکمیت
۱۲۴	 تحول حاکمیت
۱۲۴	 اطاعت از حاکمیت
۱۲۵	 حق حاکمیت
۱۲۵	 انواع حاکمیت

۱۳۱	فصل یازدهم - فن حکومت
۱۳۱	معنای حکومت
۱۳۱	حکومت قانون
۱۳۲	فن حکومتی
۱۳۳	زبان حکومتی
۱۳۳	انواع حکومت
۱۳۴	تشکیل حکومت فنی
۱۳۵	رابطه مردم و حکومت
۱۳۶	آرامش ملی
۱۳۶	حکومت تنظیمی
۱۳۷	حکومت مشروع
۱۳۷	حکومت فنی
۱۳۹	فصل دوازدهم - فن دولت
۱۳۹	دولت چیست
۱۳۹	چگونگی ایجاد دولت
۱۴۰	موضوع دولت
۱۴۰	سه دولت
۱۴۱	دولت مجری
۱۴۱	دولت بزرگ
۱۴۲	دولت در فن حکمرانی
۱۴۳	دولت فنی
۱۴۳	مؤلفه‌های دولت فنی
۱۴۴	فن حکمرانی دولت
۱۴۹	فصل سیزدهم - فن توسعه
۱۴۹	سه دوره توسعه
۱۴۹	جامعه توسعه‌نیافته

۱۵۰	ضد توسعه
۱۵۰	جامعه توسعه محور
۱۵۱	توسعه حاکمیت قانون
۱۵۱	توسعه انصاف مدار
۱۵۲	چند توسعه حکمرانی
۱۵۲	توسعه پایدار
۱۵۳	چند توسعه حکومتی
۱۵۳	نمرونی برای توسعه
۱۵۳	توسعه انسانی
۱۵۵	فصل چهاردهم - فناوری
۱۵۵	سازمان دآوری
۱۵۵	الزامات دآوری
۱۵۶	داوران فنی قانون
۱۵۹	فصل پانزدهم - فن کشورداری
۱۵۹	سازمان کشورداری
۱۵۹	عناصر کشورداری
۱۶۰	کیفیت کشورداری
۱۶۱	چگونگی فن حکمرانی
۱۶۱	فن کنترل و نظارت
۱۶۲	مجریان فنی قانون
۱۶۳	فصل شانزدهم - فن حکمرانی خوب
۱۶۳	پیدایش حکمرانی خوب
۱۶۴	حکمرانی خوب
۱۶۵	تفکر در حکمرانی خوب
۱۶۵	حکمرانی آرمانی
۱۶۶	کشمکش حکمرانی

۱۶۶	مدافعان حکمرانی خوب
۱۶۶	فاجعه حکمرانی خوب
۱۶۷	الگوی پیشنهادی
۱۶۹	فصل هفدهم - فن حکمرانی
۱۶۹	حکمرانی چیست
۱۷۲	سیر تحول حکمرانی
۱۷۳	رسمه فن حکمرانی
۱۷۳	موضوع حکمرانی
۱۷۵	سه رکن حکمرانی
۱۷۵	تدبیر حکمرانی
۱۷۶	حاکمیت فن حکمرانی
۱۷۶	سطوح حکمرانی
۱۷۹	فن حکمرانی ملی
۱۷۹	چهار دوره حکمرانی
۱۸۰	شمول فن حکمرانی
۱۸۰	انواع حکمرانی
۱۸۰	هدف فن حکمرانی
۱۸۱	توهم تدبیر حکمرانی
۱۸۱	استقلال فن حکمرانی
۱۸۲	پیچیدگی فن حکمرانی
۱۸۲	ساختار فن حکمرانی
۱۸۳	سازه فن حکمرانی
۱۸۳	منطق حکمرانی
۱۸۴	اصالت فن حکمرانی
۱۸۵	شاخص فن حکمرانی
۱۸۶	فن فراحکمرانی

۱۸۶	فن حکمرانی سیاست‌ها
۱۸۷	بهبود حکمرانی فنی
۱۸۷	فرهنگ فن حکمرانی
۱۹۰	فن قانون اساسی
۱۹۰	اثربخشی فن حکمرانی
۱۹۱	فن حکمرانی دولت
۱۹۲	بهبود حکمرانی
۱۹۲	مؤلفه فن حکمرانی
۱۹۳	چند رهبات حکمرانی
۱۹۳	فن حکمرانی آموزش
۱۹۴	فن توسعه حکمرانی
۱۹۵	فن حکمرانی اقتصاد ملی
۱۹۶	فراگیری فن حکمرانی
۱۹۷	حکمرانی و تصمیم‌گیری
۱۹۸	حکمرانی شبکه‌ای
۱۹۹	حکمرانی هوشمند
۲۰۰	اندیشه حکمرانی
۲۰۰	قدرت فن حکمرانی
۲۰۱	فن حکمرانی قانون
۲۰۲	حقیقت حکمرانی
۲۰۳	حکمرانی جهانی
۲۰۴	آینده حکمرانی
۲۰۵	فصل هجدهم - اصول حکمرانی
۲۰۵	اصول حکمرانی
۲۰۹	فصل نوزدهم - فنون حکمرانی
۲۰۹	فنون حکمرانی

۲۱۷	فصل بیستم - اصول فن تنظیم حکمرانی
۲۱۷	رعایت تنظیم حکمرانی
۲۱۸	نماد تنظیم‌گری
۲۲۲	نتیجه‌گیری
۲۲۵	فصل بیست و یکم - بنیادهای عقلانی مفاهیم
۲۲۵	مقدمه
۲۲۷	فصل اول - مفهوم مفاهیم
۲۲۷	مفاهیم چیست؟
۲۳۳	فصل دوم - ریشه مفاهیم
۲۳۳	ویژگی مفاهیم
۲۳۵	انواع مفاهیم
۲۳۶	موضوع مفاهیم
۲۳۷	فصل سوم - بنیادهای مفاهیم
۲۳۷	بنیاد نخستین مفاهیم
۲۳۹	بنیاد مفاهیم عقلانی
۲۴۱	اندیشه مفاهیم
۲۴۲	فصل چهارم - اصول مفاهیم
۲۴۲	اصل خودبنیاد
۲۴۳	اصل وحدت
۲۴۴	اصل دوگانه
۲۴۴	اصل چندگانه
۲۴۴	اصل این نه آنی
۲۴۵	اصل همگرایی
۲۴۵	اصل این‌همانی
۲۴۶	اصل بی‌بنیاد
۲۴۷	اصل همگرایی انسانی

۲۴۷		اصل فهم مشترک
۲۴۸		اصل زبان مشترک
۲۴۹		مفاهمه همه برای همه
۲۵۱		فصل پنجم - طرح اولیه چند مفاهمه
۲۵۱		مفاهمه انسانی
۲۵۱		مفاهمه فکری
۲۵۳		مفاهمه اجتماعی
۲۵۴		مفاهمه سیاسی
۲۵۶		مفاهمه یاستی
۲۶۰		مفاهمه اقتصادی
۲۶۱		فصل ششم - مفهوم حیرانی
۲۶۱		مفاهمه دولت
۲۶۲		نتیجه گیری
۲۶۴		فصل بیست و دوم - معمای سرگردان
۲۶۴		مقدمه
۲۶۶		اصل معمای الگو
۲۶۸		الگوی کنونی
۲۶۹		الگوی انسانی
۲۷۱		اصل علل کافی
۲۷۱		اصل جهان
۲۷۲		اصل انسان
۲۷۴		اصل جامعه انسانی
۲۷۵		اصل ارزش
۲۷۷		اصل آرمان
۲۷۷		اصل رسالت ملی
۲۷۷		اصل افق آینده

۲۷۸		اصل تدبیر حکمرانی
۲۸۴		طرح اولیه چند تدبیر سیاستی
۲۸۷		منابع و مآخذ
۲۸۹		نمایه

www.ketab.ir

به نام خدا

پیشگفتار

این اندیشه عمیق برای اندیشیدن با هدف احصای بحران‌های بنیادین و سیستمی جدید در جهان کنونی طراحی و با رویکرد استقرایی و میدانی تهیه شده است. بحث مربوط به تبیین بحران‌های سیستمی که کاری سخت دشوار است، در تفکر بعدی دنبال می‌شود. در این رابطه نکته مهم تنوع و دامنه فراخ بحران‌هاست که کار را برای تبیین دشوارتر کرده است. این بحران‌ها برای جامعه کنونی مشکلات چندجانبه‌ای ایجاد کرده که می‌توان در عرصه تفکر، علم و فناوری به لایه‌های مختلف آن اشاره کرد. ضمن اینکه توسعه انسانی را در عرصه سیاست، اقتصاد، فرهنگ و جامعه تأسود می‌کند. با وجود این واقعیت لازم است تعداد، سطوح و دامنه بحران‌ها و گسل‌ها کشف شده و متعاقب آن به تبیین لایه‌های مختلف بحران‌ها در فن حکمرانی پرداخته شود.

بحران‌های عمیق و پایدار انسانی به خودی جامعه انسانی را در روند تاریکی قرار می‌دهند و سد راه پیشرفت و توسعه انسانی می‌شوند. بحران‌ها که متعاقب فعال شدن گسل‌ها ایجاد می‌شوند موجب خواهند شد که خرده‌های سیاسی همراه با هوش واقعی و مصنوعی از گردونه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری بیرون روند و در نتیجه با چرخش سیاست‌های بنیادین و فرسایش عقلانیت اصیل، بنیان‌های منطق سیاست انسانی فراموش شوند.

بحران‌های بنیادین انسانی نشانه‌هایی از گسل‌های بنیادین در عرصه حکمرانی به شمار می‌روند. این گسل‌ها ناشی از شکاف‌های عمیق سیاسی و سرمایه از دست رفته انسانی و اجتماعی هستند که نادیدن آنها فقط به جابجایی مشکل کمک می‌کند. با وجود این اصل در سازمان کشورداری کشف بحران‌ها، گسل‌ها و حساس شدن به روند شکل‌گیری آنها و توسعه هر یک برای تجزیه و تحلیل روندهاست که همگام موجب برون‌رفت کشور از لغزش‌های عمیق و پایدار در حوزه انسانی می‌شود. در این صورت بحران‌ها با عناصر بنیادین حیات انسانی یک کشور سروکار دارند و اگر به موقع شناسایی و مرتفع نشوند، ممکن است بنیاد حیات یک جامعه سیاسی و انسانی دچار شکلات اساسی کنند که در نتیجه راه فراری از آن نباشد. با این حال گسل‌ها بحران‌ها و چالش‌ها در جامعه انسانی ساختار و ماهیت هوشمند دارند و با توجه به گسل‌های عمیق حیات جامعه سیاسی را می‌میرانند. اگر در جامعه انسانی به نردان دلی مغز حیات گسل‌ها، بحران‌ها و چالش‌ها شناخته نشود، در آن صورت بحران بیماری رو به مرگ خواهد شد که نجاتش در فضای بحرانی ناممکن است. در این صورت پرسیده می‌شود ما در کجای این بحران‌ها قرار داریم؟

در این موقعیت بحران انسانی واقعیتهای سخت پیچیده و دشوار است که بر حقیقت ساده چنگ انداخته و سخت گرفته و آن را در زمان ناسی یا تردید همه‌جانبه قرار داده است. این بحران زمانی دیده می‌شود که شکست گسل‌ها در اعماق کشورها نفوذ کرده و در آستانه وقوع باشد. فهم این بحران در گره استن درک روشن از حقیقت، واقعیت و روندهای معطوف به آن است. این فهم موجب می‌شود که تفکر در روندها صورت گیرد تا با اصلاح روندها به نحوی واقعیت سیاست‌ها رنگ‌وبوی حقیقت‌ها را پیدا کنند. البته دیگر تعاریفی که از بحران‌ها وجود دارند، ناظر به کارکرد بحران‌ها هستند که بیش‌تر به عدم تعادل‌ها و پدیداری تهدیدها و نیز چرخش رویدادهای غیرمنتظره مربوط می‌شوند. با این

تلقی بحران نوعی از سرگشتگی و سردرگمی در تفکر بنیادین و نیز در اداره امور یک کشور برگونه سیال و منعطف است.

با این وصف لازم است احصای اولیه درخصوص بحران‌های بنیادین انسانی و سیستمی انجام شود تا راه ورودی در اصلاح جامعه انسانی در چرخش بحران‌ها با گسست‌ها صورت گیرد. با درک این ضرورت دشوار در اندیشه بعدی به تبیین بحران‌های بنیادین جامعه انسانی در لایه‌های مختلف حکومتی در - رزه - تینی، اجرایی و قضایی می‌پردازیم تا شاید راه برون‌رفتی از گسل‌ها، بحران‌ها و چالش‌های اساسی پیش‌رو پیدا شود.^۱

بحران‌های بنیادین انسانی در هر کشوری به نحوی حاضرند و چنان نیست که همه این بحران‌ها در یک کشور سایه انداخته باشند یا کشوری باشد که هیچ‌یک از این بحران‌ها را نداشته باشد. با وجود این واقعیت لازم است به بحران‌های بنیادین انسانی از بُعد سیاستی که از گسل‌ها پدیدار شده‌اند توجه ویژه شود تا به اصلاح و تقویت نظام حکمرانی جهانی کمک کند.

بحران‌های بنیادین

اکنون بحران‌های بزرگ انسانی در راه است. این بحران‌ها در زوایای مختلف بنیادهای انسانی انسان را نشانه گرفته‌اند و ممکن است همه موجودیت آدمی را به خطر بیندازند. بحران‌های بنیادین انسانی در جامعه سیاسی - ندگانه‌اند که به شرح ذیل بخش‌هایی از آنها به اجمال ارائه می‌شوند:^۲

۱. این اندیشه به عنوان یک سیاست پیش‌دستانه در امر کشورداری براساس واقعیت‌های امروزی طراحی شده و نگاه ماهوی به اصلاح کشورها براساس سیطره بر بحران‌های بنیادین دارد. بنابراین لازم است در کشور نیز به این بحران‌ها با رویکرد عقلانی - مدنی نگریسته شود تا اصلاح بنیادین کشور در دستور کار نخبگان عقل سیاسی قرار گیرد و در نتیجه خرد سیاسی در روند حکمرانی حاضر شود.

۲. بحران‌های ناشی از شکست گسل‌ها چندجانبه هستند و هر جایی ممکن است در کشوری لنگر انداخته باشد. با این حال نه همه بحران‌ها در یک کشور وجود دارند و نه کشوری عاری از تمامی این بحران‌هاست.

بحران انسانی، دینی، زندگی

بحران انسانی و به ویژه بحران انسان سیاسی، اجتماعی و سیاسی در چرخش گسل‌ها و چالش‌های بزرگ حکمرانی.

بحران وجدان انسانی و ناامیدی از روند آینده انسانی در حوزه‌های متفاوت مدیریت حاکمیتی، حکومتی و حکمرانی.

بحران امنیت انسانی و چالش‌های عمیق سلامت ملی در جسم و روان و نیز فقر کادری در به‌کارگیری عامل‌های هوشمند انسانی در امر سلامت جسمانی و نفسانی.

بحران سه انسان از نوع اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و تبدیل شدن آن به پدیده ضدتوسعه در جامعه کنونی.

بحران مسائل کلان انسانی - تمدن و پدیده چالش‌های بزرگ میان‌نسلی یا گسست نسل‌ها و پدیداری - ال‌تی - از سیخ انسانی.

بحران سبک تفکر زندگی و لزوم ابعاد عامل‌های عقلانی در فرآیند حیات فردی و اجتماعی و حاضر شدن خرد در حیات، قول و محسوس.

بحران الگوی خانواده و پدیداری حالتی از - گردایی در عرصه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری و دور شدن از سیاست‌های عقلانی - منطق.

بحران تحولات دینداری در میان ادیان مختلف - در آیه‌های متفاوت اجتماعی و پدیداری حالتی از سیاست زدگی و فقر عقلانیت سیاسی.

بحران ملی - مذهبی و جریان گسل باورها براساس شکاف میان ما و فروریزی منطق حیات انسانی در چهارسوی تفکر.

بحران اخلاق انسانی - ملی، فرسایش منطق انسانی و بی‌مبالاتی امنیت روانی در جامعه انسانی^۱ و تمایل گسترده به تمایلات حیوانی.

۱. در کتاب «بحران انسانی» برخی از مسائل اساسی انسان ریشه‌یابی شده است.

بحران تفکر، منطق و سیاست

بحران تفکر خلاق و کارآمد در حوزه انسانی، شکل‌گیری علوم ناپیوسته با تفکر تکنولوژی و نیز فناوری توسعه‌نیافته نوین در جهان توسعه یافته.

بحران عمیق منطق فکر، منطق علم، منطق فناوری^۱ و به ویژه سیاست‌های بنیادین آموزش، پژوهش و قانون فنی در سازمان حکمرانی.

بحران تفکر خلاق انسانی و منطق عملی حیات جمعی در برنامه‌های کلان توسعه ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی.^۲

بحران مناسبات سیاستی، تصمیم‌سازی عقلانی، تصمیم‌گیری عملیاتی و فساد سیستمی در لایه‌های مختلف حکمرانی و سازمان‌های جهانی.

بحران بی‌تفاوتی سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، سرمایه اجتماعی و لغزش‌های فراگیر و گسترده در بارستان اعتماد عمومی.

بحران سیاست‌سازی و شهرگیری روندی از سیاست‌سوزی در چارچوب حاکمیت ملی، منطقه‌ای و جهانی و فراموشی حاضر شدن خرد در چرخه سیاست.

بحران سیاست داخلی و خارجی و نیز فقر تفکر قانونی با رویکرد آینده‌نگری، آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری مبتنی بر منطق روندها.^۳

بحران استراتژی قدرت سیال و منعطف در حوزه سیاست بنیادین، فرهنگ اصیل، اجتماع انسانی، اقتصاد ملی و دفاع از ماهیت انسانی. روندی از الگوی

انسانی طبق منطق امروزی.

بحران منطق تفکر، منطق زبان و سیاست پایدار هویت ملی همراه با نگرانی‌های قومی، سیاسی، فرهنگی و زبانی.

بحران اندیشه در چرخش اندیشیدن احزاب و گسل مشارکت اجتماعی و

۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی، سند جامع علمی کشور، فصل سوم.

۲. یونس ادیانی، ایده انسان سیاسی، ص ۸۰.

۳. همان، تفکر در روند آینده ص ۶۱.

ضرورت تفکر بنیادین در نوسازی دولت، حاکمیت ملی و بین‌المللی.

بحران آموزش، علم و فناوری

بحران فرسایش ذهن و مغز و در نتیجه مسخ شدن ماهیت ذهن و مغز.

بحران فرهنگ آموزش،^۱ پژوهش و رسوخ بیماری طاعون گونه ضد فرهنگ در عناوین تشکیل دهنده هر یک.^۲

بحران باسوادی و دانایی خمیده و نیز سواد عمومی و رویگردانی از منطق خرد و بی‌توجهی به تعلیم روش دانایی و دور ماندن از به‌کارگیری خرد انسانی همراه با ذهن و مغز.

بحران سواد رسمی، مصنفی و طرح همه‌چیزدانی در سوادگاه دانشگاهی، پژوهشگاهی، دیجیتالی و رسانه‌ای.

بحران منطق آموزش، منطق سواد، منطق فناوری همراه با سناریوسازی و روندپژوهی برای انسان امروز و آینده.

بحران اساسی دانشگاه، دانشکده، سوادگاه، وادکده، اندیشگاه، اندیشکده، حوزه و حاکمیت سواد آموزشی بر منطق فکر، علم و فناوری.

بحران تدبیر دانش و فناوری اطلاعات و دور ماندن از تدبیر و مدیریت فضای مجازی براساس عامل‌های هوشمند با رویکرد انسانی.^۳

بحران جامعه اطلاعات به لحاظ ناآشنایی با اندیشه عمومی، مدیریتی، وارونه‌نگری و در نتیجه پدیداری حالتی از سرگردانی در فهم و بازتأراحی روندهای آینده.

۱. یونس ادیبانی، روزنامه خراسان، ۱۳۷۲.

۲. شورای عالی انقلاب فرهنگی، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، ص ۲۴.

۳. عبدالمجید ریاضی، نظام جامع فناوری اطلاعات، ص ۶.

بحران محیط زیست و خاک

بحران منابع آب، خاک، جنگل و ضرورت شکل‌گیری اصلاح مصرف و پیامدهای آن و نیز به وجود آمدن چالش‌های بزرگ تدبیر و مدیریت آبی و خاکی در جهان امروز.

بحران حیات معقول و محسوس و تهدید همه‌جانبه زیستی و نیز فقر مدیریت زیست‌محیطی و پدیداری سوءتدبیر و مدیریت فرسایشی منابع ملی پایدار. در نتیجه مسخ شدن دو حیات انسانی.

بحران دانش، تدبیر، مدیریت و حراست از محیط زیست ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و بحران روزانه ریزگردهای مرگ‌آور و آلودگی هوای شهرهای بزرگ و سرگردانی همه‌جانبه مهربان در مدیریت بحران‌های عمومی جامعه انسانی به مثابه یک واقعیت اجتماعی.

بحران تحول آب و هوایی در جهان جدید و به وجود آمدن گسل‌های اجتماعی فراگیر در روند عمومی جامعه انسانی و پدیداری فقر تدبیر هوشمند در سامانه ملی و جهانی.^۱

بحران اقتصاد، کار و ماندگاری

بحران تفکر اقتصاد ملی،^۲ رکود اندیشه و اندیشیدن اقتصاد در فرآیند توسعه اقتصادی، فقر سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و نیز پیدایش سیستمی قاچاق اقتصادی از نوع دولتی و خصوصی در جهان جدید.

بحران ساختار و شکل‌گیری اقتصاد سیاسی، فرهنگی و اجتماعی پایدار به مثابه یک واقعیت عمومی در حوزه انسانی.

بحران نفَس‌گیر ماجراهای اندیشه اقتصاد کشاورزی، صنعتی و تکنولوژی و

۱. به تعبیر نویسندگان کتاب «اتاق بحران» ما به اندیشه بحران یا اتاق اندیشه و کانون تفکر نیاز داریم.

۲. منطق بنیادین فکر، ص ۵۰۷.

عدم فهم ادبیات اولیه هر یک و دور ماندن از فناوری‌های نوین کشاورزی، صنعتی و تکنولوژی.

بحران اندیشه انرژی، دانش انرژی و فناوری مدیریت انرژی و عامل‌های پایدار انرژی هوشمند در امر کشورداری.

بحران بودجه‌ریزی ملی براساس سامانه سنتی و دور ماندن از بودجه‌ریزی هوشمند - به مثابه یک واقعیت انسانی و عدم طراحی بودجه‌ریزی ملی براساس واقعیت‌ها و مناسبات بومی و بسنده کردن به تقسیم کیک بودجه سالیانه.^۱

بحران کسب و کار و بیکاری و نیز پیدایش دنیای جدید فقر و غنا و نیز دامن زدن به فقر و محرومیت و نابرابری و نیز غلبه فعالیت‌های اقتصاد نامولد بر مولد و ضرورت بازسازی آن در جامعه سیاسی.

بحران قانون توسعه‌نانه کامل - مواجهه شدن نامعقول دوجانبه کارگر با کارفرما و عدم شکل‌گیری مفاهیم تعامل منطقی پایدار در جامعه کارگری و کارفرمایی و فعال شدن گسل بیکاری و شکل‌گیری چالش‌های بزرگ اجتماعی در دوره جدید.

بحران اندیشه توسعه‌نیافتگی در جهت‌گیری و به وجود آمدن فقر سرمایه‌گذاری و سرمایه ملی وجدان کار در حوزه انسانی.

بحران تفکر بانکی و عملیات بانکداری ملی و فقر منطقه بانکداری انسانی در چهار سوی هویت ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی.

بحران اندیشه بانکداری اسلامی و دور ماندن از تفکر اصیل بانکداری فقر منطق بانکداری در چرخه هویت اسلامی - مالی.^۲

۱. اکنون چند دهه است که پارلمان‌ها فقط به دنبال تقسیم کیک بودجه‌اند که از جانب دولت فرستاده شده است. شگفت این که پس از تقسیم این کیک به همدیگر در انجام چنین کار شگرفی پاداش می‌دهند که گویی کار ناممکنی انجام داده‌اند.

۲. به گفته برایان تریسی در کتاب «بحران مدیریت» این پدیده اکنون فراگیر شده است.

بحران حاکمیت و قانون

بحران قانونگذاری و قانون و نیز سیطره فرآیند حقوق بر منطق قانون و ناکارایی قانون متداول غیرفنی در فرآیند اجرایی و قضایی و فقر اندیشه و جهان‌بینی قانونگذاران و کارشناسان قانونگذاری در امر قانون‌ستانی، قانون‌پژوهی و قانون‌سازی و عدم استفاده از امکانات هوش مصنوعی.

بحران قانون فنی ملی و شهروندی و عدم گشودن پیچ‌ومهره‌های قانون ملی و جهانی در روند اجرایی و قضایی.^۱

بحران تعادل قانونگذاری و سیاستگذاری در کشورها و نیز فقر حاکمیت منطق واحد قانونگذاری و اثربخشی در منطق قانونگذاری و قانون.

بحران روش‌های قانونگذاری هوش مصنوعی در امر قانونگذاری فنی، اعمال فنی قانون و داوری فنی در امر قانون فنی.

بحران خمیدگی و توسعه یافتگی قانون سیاسی در روند کلان سیاست‌های بنیادین و نیز اقتصاد ملی و روابط بین‌الملل.

بحران انتخاب انسانی و عوامل‌های انتخاب هوشمند در مدیریت شهری، جهانی و ملی و فقر حیات شهر و شهروند هوشمند.

بحران تفکر حاکمیت جهانی و پایین بودن ظرفیت تحمل ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی برای تدبیر در چگونگی اداره امور جامعه انسانی.

بحران تدبیر حکمرانی در چرخش قوای سه‌گانه و بازگرداندن ساد مدیریت سیستمی در لایه‌های مختلف جامعه سیاسی در جهان جدید.

بحران تفکر حکومتی در چرخش اندیشه‌های حکمرانی در جهان امروز.

بحران فن حکمرانی و سیطره حکمرانی خوب با منطق سوسیالیزه شده و نیز حکمرانی آرمانی و اخلاق عمومی بر فرآیند فن کشورداری.

بحران پدیده همانندی بحران‌ها و همزمانی آنها در نظام حکمرانی.

۱. یونس ادیانی، ایده انسان سیاسی، ص ۱۳۳.

بحران فقر تصمیم بزرگ و سخت انسانی برای عبور از پیچ بحران‌های بزرگ جهانی با رویکرد عقل سیاسی و سیاستی.

بحران دولت، امنیت و رسانه

بحران دولت عقل، شکل‌گیری گسل دولت ملی و بین‌المللی براساس شکاف انسانی و جریان فقر اندیشه دولتی همراه با اندیشیدن در حوزه ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی برای توسعه انسانی در روند حکومت جهانی.

بحران پیری دولت و کهن‌سالی عامل‌های دولتی در جهان جدید و بازطراحی دولت عقل و عدم استفاده از ظرفیت مغزهای جهانی.

بحران دولت تسخیر شد و چرخش استفاده بیش‌تری بر کم‌تری یا برخلاف آن و سامان دادن تجارب در جا ویدن با به دور خود چرخیدن دولت سرگردان.

بحران اصل بنیاد دولت هوشمند در امور وزارتخانه‌ها، کلان‌شهرها و سازمان‌های بزرگ جهانی همراه با دولت الکترونیک و شکل‌گیری گسل آرمان‌ها و واقعیت‌ها در جهان پیش‌رو.^۱

بحران سیطره سواد مدیریتی بر روند فکری، علم و فناوری در مدیریت کشورداری و شکل‌گیری فقر تدبیر ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی.

بحران توسعه گردشگری و فقر همزمان سیاست‌ها، برنامه‌ها و تدبیر مدیریتی با توجه به مناسبات انسانی در جامعه امروزی.

بحران اندیشه امنیت نرم و سخت و به خصوص بحران هوش مصنوعی و اتعنی و ناشناخته بودن و از گردونه بیرون رفتن هوش واقعی در امر کشورداری جهان جدید.

بحران گسترده حاشیه‌نشینی شهری و تهدید جدی بی‌خانمانی در حوزه عمومی و نادیده گرفتن این بخش از جامعه انسانی در جامعه سیاسی و دور شدن از فضای شهری.

۱. معاونت نوسازی و تحول اداری، نقشه جامع دولت الکترونیک، ص ۱۵.

بحران همگانی شدن چرخش مواد مخدر در جهان جدید و چالش فقر
تدبیر و افزوده شدن دامنه کویر وجدان انسانی در حوزه عمومی.

بحران مدیریت تأمین اجتماعی، صندوق‌های بازنشستگی و تهدید امنیت
انسانی و نیز ترک برداشتن سرمایه اجتماعی در حوزه عمومی.

بحران دشوار بهداشت، درمان و دارو و همراه شدنش با سوءتدبیر در
سلامت انسان و مدیریت بهداشتی و درمانی در ابعاد مختلف انسانی.

بحران سنتی ماندن ناوگان حمل و نقل عمومی کشور و دور ماندن از
چرخش علم و فناوری حمل و نقل و سرگردانی مدیریتی.

بحران بهرسانی با سه رویکرد شهر سبکی، شهر آرمانی و شهر انسانی
براساس الگوی انسان‌محور و دور شدن از شهر انسانی براساس انسان‌شهری
در فضای جامعه امروز.

بحران اساسی مسکن انسانی، محلات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در نظام
کشور داری امروز.

بحران رسانه‌ای از نوع دیداری، شنیداری و نوشتاری و فقر حاضر شدن
خرد در رسانه ملی و شکل‌گیری رسانه خصوصی، منطق رسانه‌ای و گسل
رسانه‌های جهانی.

بحران مشاوران دولتی، جامعه مدنی، رویکرد گفت‌وابی و شکل‌گیری جریان
مشارکتی و مدیریت و تدبیر در امر کشور داری با توجه به فضای جامعه امروز
جهانی براساس حقوق مدنی.

بحران اصلاح‌ناپذیری سازمان حکمرانی به لحاظ سیطره فساد حکومتی و
جریان پدیده‌ای از بحران‌های حل‌ناشده و نیز چرخش بحران‌های در آستانه
وقوع در کشورهای مختلف.

بحران قضایی

پدیداری فقر عقل قضایی و عدم حاضر شدن خرد در چرخه قانونگذاری و قانون، حقوق عمومی و خصوصی و نادیدن چرخه وجدان و انصاف انسانی در حوزه عمومی، فقر تفکر مدنی و منطق قضایی و به وجود آمدن سبک و رویکرد عامیانه‌پسند قانون و حقوق در رویه‌های هر یک.

بطره آداب و رسوم اجتماعی بر اندیشه قانونی و حقوقی و در نتیجه فروپاشی شدن چرخه اندیشیدن در روند قضایی، قانونی و حقوقی.

پیدایش فقر اخلاقی و تضایی همراه با به کارگیری زبان غیر فنی در فهم، وضع و نگارش و اد حترقی و قانونی.

بنیاد سست قضایی و ساختارمند نبودن فرایند قضایی کشورها و دور شدن از روند انسانی در چرخه سیستم‌های انسانی.

وانهاده شدن ساختاری و ادبش ای میان سنت، مدرن و پست مدرن و سرگردانی رویه و اندیشه قضایی و در نتیجه فقر اندیشیدن قضایی فقر بهره‌برداری از فناوری و به ویژه فناوری‌های نوین در چرخه قضایی و قانونی کشور.

کاهش اعتماد عمومی به سیستم قضایی کشور و دست رفتن سرمایه اجتماعی - قضایی در حوزه عمومی.

چابک نشدن سیستم قضایی کشور و سنگینی عرصه قضایی در شهروندان و لزوم بازنگری و بازسازی قضایی با اصل چابک‌سازی قضایی.

بحران سازمان قضایی هوشمند و بسنده کردن به شیوه سنتی در امر قضایی.

بحران مفاهمه و تعامل

بحران مفاهمه عقلانی درون حاکمیتی در مسائل کلان امنیت جهانی، نظم جهانی، سیاست جهانی، اجتماع جهانی، فرهنگ جهانی، اقتصاد جهانی و نیز سرمایه اجتماعی از دست رفته انسانی و مدیریتی.

بحران فرار مغزها و فقر مفاهیم فکری، علمی و فناوری با جهان کنونی در جهان سوم.

بحران مفاهیم انسانی، چرخش منطق وجودی و عقلانیت فعال اجتماعی و فرهنگی پایدار در حوزه انسانی.

بحران تعاملات جهانی و نبود منطق واحد تصمیم‌گیری براساس جامعه اطلاعات و دانایی محور و به کارگیری هوش طبیعی همراه با هوش مصنوعی.

بحران تقابل‌های جهانی بجای تقویت تعامل انسانی و مفاهیم سیاست‌های بنیادین براساس مناسبات انسانی جدید.

بحران مهمه گفتگو و شکل‌گیری پدیده پیشاگفتگویی در دیالوگ‌های جهانی امروز.

آبرِ بحران‌ها

آبرِ بحران‌ها واقعیت‌های مهم عصر ما به حساب می‌آیند که در این قرن اتفاق افتاده‌اند. به طوری که بحران سیاست آبر، سیاست لابی و سیاست توسعه‌ای از فاجعه‌های بزرگ این قرن به شمار می‌روند. اگر بحال حاضر سیاستمداری این بحران‌ها را نشناسد و فاقد سیاست و برنامه دقیق علمی برای برون‌رفت از این بحران‌ها باشد، او سرگردان از سیاست‌های امروزی و منطقه سیاست انسانی است.

آبرِ بحران‌ها ریشه در گسل‌های بزرگ انسانی دارند. گسل‌های از گسل‌ها فعال شدند که بحران‌ها و چالش‌های بزرگ را به وجود آوردند. در نتیجه به آبرِ بحران‌ها در جامعه انسانی دامن زدند. با این حال به چند آبرِ بحران علمی و جهانی به اجمال اشاره می‌شود:

بحران سیاست آب و خاک و شکل‌گیری جابجایی جمعیت انسانی در قاره‌ها، کشورها و شهرها.

بحران سیاست لابی و وانهادگی در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی و فقر حاضر شدن خرد سیاسی در تعاملات جهانی.

بحران سیاست مدیریتی در چرخش مسئولیت‌های حکمرانی و فرسایش راهبردی حکومتی و مسخ شدن ایده‌های حکمرانی.

بحران سیاست پولی و مالی و نابرابری ثروت و درآمد در روند توسعه اقتصادی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی.

بحران منطق سیاست و فکر سیاستی و رو آوردن به اساطیر و افسانه‌های بیهوده در چرخه آینده‌نگری برای توسعه انسانی با رویکرد ملی و بین‌المللی در سیر آینده‌اندیشی و آینده‌نگاری.

بحران دقیق‌نگرایی بجای فن‌کشورداری و تحلیل قدرت ملی و در نتیجه فرسایش سرمایه، سرمایه‌گذاری، سیاسی، اجتماعی و انسانی

با این وصف به نظر می‌رسد که رویکرد مفاهیم‌های و تعامل انسانی اصل اول در توسعه سیاست‌های بین‌المللی است که آن استفاده از هوش مصنوعی را در برون‌رفت از بحران‌ها طلب می‌کند. در این راهبرد اصولی لازم است نگاهی معطوف به آینده از روند پژوهی آینده‌نگاری است که آن اعمال اراده معطوف به فکر، منطق و سیاست را ضروری می‌داند تا مدیریت بحران‌ها، گسل‌ها و چالش‌ها طبق مقتضیات و مناسبات انسانی در فضای ملی صورت گیرد.

نتیجه

این اندیشه نوشتاری به چند محور مشخص در بحران‌ها در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی توجه کرده است. عمده دغدغه آن به انسان سیاسی، فرایند‌های انسانی و توسعه انسانی در امر حکمرانی معطوف بوده است.

در این اندیشه تصریح شده که انسان موضوع اصلی گسل‌ها، بحران‌ها و چالش‌ها در جامعه سیاسی و نظام حکمرانی واقع شده است. اگر در هر کشور بحرانی رخ دهد، بیش از هر چیز ناظر به واقعیت‌های انسانی است. با این حال

اگر در گسل‌ها، بحران‌ها و چالش‌ها به انسان نگریسته نشود، توسعه انسانی در جامعه بنیادین تصویری وهم‌آلود است. بر این اساس با محوریت انسان سیاسی به مسئله تفکر، منطق و سیاست انسانی از یکسو و دیگر سو علم و پژوهش همراه با فرهنگ و آموزش توجه شده است.

نکته دیگر مسئله انتخاب انسانی بوده که آن محور همه تلاش‌ها در حوزه حاکمات، قانون و اقتصاد است. شاید یکی از نکات بسیار مهم مسئله مفاهیم عقرنی و تعاملات انسانی و بین‌المللی است که تاکنون مورد توجه کمتر هوشی قرار گرفته است. ضمناً اینکه توجه به مسئله اُتربحران‌ها در سیاست‌های آبی و لابی سیاسی‌ها و نیز اقتصاد ملی و مفاهیم بین‌المللی از دیگر نکات قابل تأمل این اندیشه بنیادین را اندر نییدن اصل بنیاد بوده است.